

Předkládaná disertační práce chce být příspěvkem k nejstaršímu období dějin pražské univerzity. V centru její pozornosti je instituce univerzitních národů, s níž se na moderních univerzitách dávno nesetkáváme. Na řadě středověkých univerzit včetně pražské však hrály univerzitní národy velmi významnou roli. Představovaly jednak podpůrné korporace, které poskytovaly svým příslušníkům sociální zázemí a případnou pomoc, zároveň byly nástrojem, pomocí něhož v rámci univerzity prosazovaly své zájmy. Stávaly se tak jedním ze základních prvků univerzitní správy. Cíl této práce je dvojitý. V první části se pokusím nastínit vývoj univerzitních národů v Praze a popsat jejich často značně konfliktní vztahy. Především však mi půjde o postižení charakteru těchto národů jakožto jedné ze základních institucí středověké univerzity. Ačkoliv dosavadní česká historiografie věnovala univerzitním národům poměrně velkou pozornost, a to zvláště v souvislosti s vydáním Kutnohorského dekretu, některé události zůstávají nadále opomíjeny a institucionální podoba pražských univerzitních národů rovněž nebyla dostatečně objasněna. Tuto skutečnost do jisté míry ilustruje i fakt, že k tomuto tématu v českém dějepiscetví dosud neexistuje nejen samostatná monografie, ale ani důkladnější studie. O něco více pozornosti těmto otázkám věnovala historiografie německá, ovšem i tak zůstává kolem univerzitních národů v Praze řada nejasností. Tato práce by chtěla zmíněný dluh české historiografie alespoň částečně vyrovnat. Některé otázky se pokusím zodpovědět, řada z nich zůstane otevřená, ale rád bych k nim touto prací alespoň podnítil diskusi. Určitým doplňkem k této části je exkurz I, který je věnován jiné instituci úzce související se středověkou univerzitou, totiž konzervátorům práv obecného učení. I tato problematika nebyla dosud podrobněji zpracována. Připojení exkurzu není nahodilé, právě konzervátorů se týkal jeden z málo známých sporů mezi univerzitními národy.